

Közbeszerzési ajánlattételnél pénzforgalmi szolgáltató alvállalkozókénti bevonásával kapcsolatos felügyeleti állásfoglalás

A felügyelt intézmény (**Bank**) állásfoglalás kiadása iránti kérelemmel fordult a Magyar Nemzeti Bankhoz (**MNB**) egy közbeszerzési ajánlattételnél pénzforgalmi szolgáltató alvállalkozóként való bevonásával kapcsolatos alábbi jogkérdésben.

I. A TÉNYÁLLÁS

A Bank egy hazai helyi önkormányzat és az irányítása alá tartozó adott intézmények teljes körű bankszámlavezetésére és kapcsolódó szolgáltatások nyújtására kiírt, a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (**Kbt.**) szerinti közbeszerzési eljárásban kíván indulni. Mivel az érintett szolgáltatások közül a POS terminálok (bankkártya elfogadás) biztosítását a bankcsoport Magyarországon egy meghatározott pénzforgalmi szolgáltató (**Pénzforgalmi Szolgáltató**) útján látja el, azaz a Bank ilyen szolgáltatást nem nyújt, ezért a Bank a benyújtandó ajánlatában foglaltakat a Pénzforgalmi Szolgáltatóval partnerségben teljesítené. Erre a Kbt. alapján két lehetősége van a Banknak, egyedüli ajánlattevőként a Pénzforgalmi Szolgáltatót alvállalkozóként bevonva nyújtja, vagy együttes ajánlattevőként a Bank és a Pénzforgalmi Szolgáltatóval konzorciumi partnerségben közösen nyújtják a szolgáltatásokat.

A Bank egyedül kíván pályázni és ennek esetleges jogi akadályát keresi. Kérdéses számára, hogy kell-e vizsgálnia a Hpt. kiszervezésre vonatkozó szabályait akkor, amikor egy általa üzletszerűen ténylegesen nem végzett pénzforgalmi szolgáltatást kvázi közvetített szolgáltatásként kínálna? Amennyiben szükséges a kiszervezési szabályokat is figyelembe vennie, úgy a pályázata benyújtásának akadályát jelenti-e az, hogy a Hpt. szerint kizárólag pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységhez kapcsolódó tevékenység kiszervezése megengedett (a jogszabály által végezni rendelt tevékenység kiszervezésén túl), viszont egy adott pénzügyi (pénzforgalmi) szolgáltatási tevékenység harmadik fél általi teljes körű elvégzésére adott megbízás már nem?

II. A JOGKÉRDÉS

A Bank az előbbieken ismertetett tényállás, valamint a Hpt. és a Kbt. megkeresésben hivatkozott előírásai¹ alapján a fentebb megfogalmazott kérdéseire tekintettel az alábbi álláspontjának megerősítését kérte az MNB-től, illetőleg állásfoglalást arra vonatkozóan, hogy a tervezett megoldás tekintetében – egyedüli ajánlattevőként a teljesítésbe a Pénzforgalmi Szolgáltatót alvállalkozóként bevonva – az MNB lát-e kifogásolható körülményt, jogi akadályt.

¹ Hpt. 3. § (1) Pénzügyi szolgáltatás a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, devizában vagy valutában:
d) pénzforgalmi szolgáltatás nyújtása.

Hpt. 6. § (1) 26a. fizetési műveletek elfogadása: a kedvezményezettel, azaz a fizetési művelet tárgyát képező pénz jogosultjával kötött szerződés alapján olyan fizetési műveletek fogadása és feldolgozása, amelynek eredménye pénz átutalása a kedvezményezett részére;

58. kiszervezés: ha a pénzügyi intézmény a pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódó vagy jogszabály által végezni rendelt olyan tevékenységét, amelynek során adatkezelés, adatfeldolgozás vagy adattárolás valósul meg, nem önállóan végzi, hanem annak folyamatos vagy rendszeres elvégzésére tőle szervezetileg független személlyel köt szerződést;

87. pénzforgalmi szolgáltatás:

e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz – ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt – kibocsátása, valamint fizetési műveletek elfogadása.

Hpt. 68. § (1) A hitelintézet pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódó, illetve jogszabály által végezni rendelt olyan tevékenységét, amelynek során adatkezelés, adatfeldolgozás vagy adattárolás valósul meg, az adatvédelmi előírások betartása mellett kiszervezheti.

Kbt. 3. § E törvény alkalmazásában:

1. ajánlattevő: az a gazdasági szereplő, aki (amely) a közbeszerzési eljárásban ajánlatot nyújt be;

2. alvállalkozó: az a gazdasági szereplő, aki (amely) a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés teljesítésében az ajánlattevő által bevontan közvetlenül vesz részt.

Kbt. 35. § (1) Több gazdasági szereplő közösen is tehet ajánlatot vagy nyújthat be részvételi jelentkezést.

(6) A közös ajánlattevők a szerződés teljesítéséért az ajánlatkérő felé egyetemlegesen felelnek.

Kbt. 131. § (1) Eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel – közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel – kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közzétett végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően.

Kbt. 138. § (1) A szerződést a közbeszerzési eljárás alapján nyertes ajánlattevőként szerződő félnek, illetve közösen ajánlatot tevőknek vagy – ha az ajánlatkérő gazdálkodó szervezet létrehozásának kötelezettségét előírta vagy azt lehetővé tette [35. § (8)–(9) bekezdés] – a nyertes ajánlattevő (ajánlattevők), vagy az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő (ajánlattevők) kizárólagos részesedésével létrehozott gazdálkodó szervezetnek (a továbbiakban: projektársaság) kell teljesítenie.

III. A BANK ÁLLÁSPONTJA

A Bank álláspontja szerint nem szükséges a Hpt. kiszervezési szabályait vizsgálnia, mivel a kérdéses pénzforgalmi szolgáltatást, a „POS terminálok és ahhoz kapcsolódóan bankkártya elfogadás biztosítását” üzleti döntése alapján nem nyújtja, így saját tevékenység hiányában annak kiszervezése sem jöhet szóba. Továbbá a Kbt. elegendő jogalapot teremt számára a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződéses kötelezettségvállalásra is abban az esetben, ha annak közbeszerzési szerződés hatálya alatt történő nyújtását a Bank, mint ajánlattevő alvállalkozó útján vállalja.

IV. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Az MNB mindenekelőtt rögzíti, hogy jogalkalmazó szervként nincs felhatalmazása a Kbt. előírásainak értelmezésére, illetőleg a feltett kérdéseknek a Hpt., illetőleg az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény (Fsztv.) rendelkezésein túlmenően a Kbt. előírásai szempontjából való jogszerűségének megítélésére. Az MNB csak a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (MNB tv.) 4. § (9) bekezdésében – a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletének ellátására irányulóan – meghatározott feladatköréhez kapcsolódóan az MNB tv. 39-41. §-aiban felsorolt törvények és európai uniós jogi normák, valamint az azokkal szorosan összefüggő egyéb jogszabályok értelmezése kapcsán jogosult a pénzügyi tárgyú jogértelmezési kérdésekben nyilatkozni.

Az előbbiek mellett az MNB által „Állásfoglalás kéressel kapcsolatos eljárások és elvek” címmel kiadott és honlapján elérhető tájékoztatásban² foglaltakat is szem előtt tartva az MNB az említett ágazati szaktörvények, a Hpt. és az Fsztv. értelmezésével összefüggő kérdés megválaszolására szorítkozott. Míg jogszabályi felhatalmazás hiányában az MNB nem vizsgálta azt, hogy a tervezett pályázati ajánlattételi konstrukcióra, illetve az az alapján való kötelezettvállalásra a Banknak a Kbt. alapján van-e jogalapja. Az MNB továbbá nem foglalt állást a tárgyi közbeszerzési eljárásban való, vázolt pályázati ajánlattételi mód, illetőleg a tervezett üzleti megoldás esetleges jogi akadályait illetően. A Kbt. értelmezésére az MNB-nek nincs hatásköre, az üzleti konstrukció véleményezése pedig az MNB-nek nem feladata, ezért az ezzel kapcsolatosan megfogalmazott kérdéseket nem áll módjában érdemben megválaszolni. A pályázattal pénzügyi (pénzforgalmi) szolgáltatások elvégzésére a Pénzforgalmi Szolgáltatóval kialakítani kívánt partneri viszonyrendszer, illetőleg az adott pályázattal összhangban álló együttes tevékenységvégeztés – egyebek között a Hpt. és az Fsztv. rendelkezéseinek való – megfelelését a Banknak és a Pénzforgalmi Szolgáltatónak nyilvánvalóan ettől függetlenül szükséges kialakítani és biztosítani.

A fentiek alapján a kiszervezésre vonatkozó szaktörvényi előírásokra³ tekintettel az MNB egyetért azzal a megítéléssel, hogy a Banknak az általa nem végzett pénzforgalmi szolgáltatási tevékenység esetében nem kell vizsgálnia a Hpt. kiszervezési szabályait. Figyelemmel az irányadó tényállás alapulvételével arra, hogy az érintett Hpt. 3. § (1) bekezdés d) pontja szerinti pénzforgalmi szolgáltatást, a Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. e) pontjában meghatározott készpénz-helyettesítő fizetési eszköz – ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt – kibocsátása, valamint fizetési műveletek elfogadása tevékenységet (a vonatkozó felügyeleti hatósági engedélyének birtokában) a Pénzforgalmi Szolgáltató végzi, ugyanakkor maga a Bank már nem. Banki tevékenységvégeztés hiányában pedig az MNB álláspontja szerint a Hpt. állásfoglalás kérelemben is hivatkozott 6. § (1) bekezdés 58. pontja szerinti kiszervezés-definíció egyik konjunktív lényegi fogalmi elemének, „a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódó vagy jogszabály által végezni rendelt tevékenység” megvalósulásáról a felvetett esetben nem lehet beszélni. Mindezek következtében a Bank részéről az adott pénzforgalmi szolgáltatási tevékenység kiszervezéséről sem lehet szó.

² [Állásfoglalás kéressel kapcsolatos eljárások és elvek \(mnb.hu\)](#)

³ Hpt. 68. § (1) A hitelintézet pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódó, illetve jogszabály által végezni rendelt olyan tevékenységét, amelynek során adatkezelés, adatfeldolgozás vagy adattárolás valósul meg, az adatvédelmi előírások betartása mellett kiszervezheti.

A Hpt. 68. §-hoz fűzött Nagykommentárban⁴ foglaltakra figyelemmel és a külső szolgáltató igénybevételéről szóló 7/2020. (VI. 3.) MNB ajánlás⁵ kapcsolódó elvárásaival összhangban az MNB – a gyakorlatot e kérdésre is kiterjedően orientáló korábbi állásfoglalásaiban⁶ kifejtetteket fenntartva – osztja a Bank véleményét abban is, hogy a Hpt. szerint kizárólag pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységhez kapcsolódó (vagy a jogszabály által végezni rendelt) tevékenység kiszervezése megengedett, az egyéb jogszabályi feltételek fennállása esetén és garanciális szakmai, illetve adatvédelmi szabályok betartása mellett.

Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy az MNB a véleményét kizárólag az állásfoglalás kérdésben rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki, így az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak a Bank által előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. A jelen állásfoglalás kizárólag a Bank tájékoztatása céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok (például marketing) érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

Budapest, 2024. július 30.

⁴ Nagykommentár - 6. A kiszervezés elhatárolása a közvetítői tevékenységtől

A kiszervezés intézménye sok hasonlóságot mutat a közvetítői tevékenységgel. Az önálló pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek [Hpt. 3. § (1) bekezdés i) pont] minősülő pénzügyi szolgáltatás közvetítése a Hpt. 6. § (1) bekezdés 90. pontja szerint szintén egy pénzügyi intézménnyel kötött megbízási szerződés alapján végzett tevékenység. Pénzügyi szolgáltatás közvetítése esetén - csakúgy, mint kiszervezésnél - a pénzügyi intézmény tevékenységét segíti elő a közvetítő. Kiszervezés esetében ugyan az „elősegítés” nem fogalmi elem, de a pénzügyi intézmény tevékenységét nyilván segíti, ha egy tevékenység ellátására megbízottat vesz igénybe. Vagyis mindkét esetben a pénzügyi intézmény egy bizonyos tevékenység elvégzésére egy megbízottat vesz igénybe és az adott ügyletet nem maga végzi.

Lényeges különbség ugyanakkor, hogy - mint láttuk - kiszervezés keretében csak a pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységhez kapcsolódó tevékenységet lehet végezni, magát a pénzügyi szolgáltatást nem. Ezzel szemben a közvetítő pénzügyi szolgáltatás, kiegészítő pénzügyi szolgáltatás nyújtásának, ilyen szolgáltatásra irányuló szerződés megkötésének elősegítésére irányuló tevékenységet végez, melynek során vagy vállalhat a pénzügyi intézmény nevében, javára és kockázatára kötelezettséget és köthet szerződést is (kiemelt közvetítői tevékenység) vagy nem vállalhat kötelezettséget és nem köthet szerződést (ügynöki tevékenység). Bármilyen típusú a közvetítő tevékenysége, az közös bennük, hogy a pénzügyi szolgáltatás nyújtásának és a szerződés megkötésének elősegítése keretében magát a pénzügyi szolgáltatást vagy annak egyes elemeit is végezhetik.

Amennyiben tehát a pénzügyi intézmény pénzügyi szolgáltatás végzésében kíván megbízottat igénybe venni, azt közvetítői szerződés keretében, a közvetítőkre irányadó szabályok betartásával teheti meg, míg ha nem pénzügyi szolgáltatási tevékenységet, hanem ahhoz kapcsolódó tevékenységet akar végeztetni, akkor az - a többi feltétel fennállása esetén - kiszervezésnek minősül és a kiszervezés szabályait kell betartani az ügylet során.

⁵ [Ajánlások \(mnb.hu\)](#) A vonatkozó elvárások tekintetében különösen a 7/2020. MNB ajánlás IV. és V. fejezetében foglaltak.

⁶ [Magyar Nemzeti Bank \(mnb.hu\)](#) A vonatkozó pénzügyi állásfoglalások pl. „kiszervezés”, „integráns”, illetve „közvetítő” keresőszavakra szűkítetten.